

Lumina Satelor

Foaie săptămânală pentru popor.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . Lei 40.—
Pe o jumătate de an . . . . . „ 20.—
Pe un pătrar de an . . . . . „ 10.—

== Un număr 1 Leu. ==

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Măcelarilor 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir petiț 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Văduvele și orfanii de războiu.

In poporul nostru este o credință veche care zice că orice casă nouă cere jertfe de om. Din această credință a esit frumoasa poezie «Mănăstirea dela Argeș» de care poate că vă mai aduceți aminte aceia cari ați umblat la școală. «Pe Argeș în jos, pe un mal frumos» plecase Manole cu «9 meșteri mari» să ridice mănăstire «loc de pomenire». Dar zidirea nu mergea nici cum, căci ce «zideau ei ziua», «noaptea se surpa». Și n'au putut-o isprăvi până când Manole nu și-a îngropat soția în zidul mănăstirii.

Vedeți! Așa și casa noastră cea nouă, țara noastră cea nouă, care cuprinde pe toți Românii a cerut jertfe și vieți de om. Aceste jertfe sunt, fraților Români, soții văduvelor de războiu și tații orfanilor de războiu. Ei sunt îngropați în temelia casei noastre celei nouă ca și tot atâtea jertfe cari au ajutat să se poată isprăvi.

Noi și toți urmașii noștri va trebui dar să înțelegem că cei morți în războiu nu sunt numai morții mamelor, a văduvelor și orfanilor, ci ei sunt morții noștri ai tuturor, ai neamului nostru. Și dacă morții sunt ai noștri, apoi trebuie să ne dăm seama că și cei rămași după ei în viață, precum și lipsurile lor și năcazurile și lacrimile lor trebuie să fie ale noastre a tuturor.

Am uitat însă datoriile ce le avem față de văduve și orfani. Le-am uitat și statul care de ani de zile tot face la protocoale pentru ca la urmă să picure un strop în o mare de lipsuri și lacrimi. Le-am uitat însă și noi cari ochi avem și nu vedem, urechi avem și n'auzim strigarea văduvelor: «vai nouă căci a căzut cununa capului nostru», și «în casa noastră nu-i nici pâine nici haină». (Isaia 4, 7). N'auzim strigarea orfanilor: «sărmani am ajuns fără de tată, mamele noastre văduve» (Ieremia 5, 3)

Să nu uităm că războiul a lăsat fronturi pe cari vremea nu le-a astupat și rane din cari și acuma curge sânge. In aceste fronturi stau și aceste rane le poartă văduvele și orfanii de războiu, să ne apropiem cu milă și ajutor de ei, altcum strângem pe capul nostru și pe sufletul nostru blăstămurile morților și lacrimile viilor.

Școala bisericii noastre.

In numărul trecut am făgăduit să spun, de ce ținem noi ca școala să rămână și mai departe a bisericii. Din multe pricini. Cea dintâi e aceea, că noi Românii suntem legați cu toate rădăcinile noastre de biserică din mijlocul satului.

Așa e legată și școala și e bine așa. Iată de ce. Din biserică a trecut și s'a sălășluit în școală duhul lui Hristos, lumina lui Hristos și de aceea școala noastră română are un duh deosebit, o căldură deosebită. Ea face parte din duhul și sufletul bisericii noastre și a neamului nostru.

Scrie la evanghelie că «toată jertfa cu sare să se sare, altcum se strică» iar noi zicem că orice învățatură care nu se sară cu sarea Duhului sfânt, deasemeni se strică. Școala noastră tocmai această sare a Duhului sfânt a avut-o și o are și cu ea a sărat și sarează toată învățura ce o dă copilașilor.

Cu drag ne aducem aminte cum școala noastră și dascălul nostru ne-a învățat Credeul, Născătoarea, ne-a deschis apostolul și ne-a dus la biserică să ne rugăm și să cântăm. In ceara caldă a sufletului nostru această școală și dascălul ei cel bun a apăsat slovele credinții și iubirii de Dumnezeu. Părintele s'a rugat din altar, dascălul a răspuns din strană și poporul întreg a cântat și simțit cu ei — iată aceasta a fost și este tăria neamului nostru.

Acum dacă școala noastră ar trece la stat i s'ar smulge rădăcinile ce o leagă de biserică. Odată cu aceste rădăcini școala noastră și-ar pierde și duhul, lumina și căldura ce o are, și-ar pierde și sarea Duhului cu care ne-a sărat veacuri dearândul învățăturile și sufletul.

Școala e fica bisericii și cu statificarea fica și ar pierde mama — biserică, aripile ei și grija ei sufletească.

Dar odată cu statificarea am pierde și pe dascălul nostru de ieri și de azi. In locul lui ar veni mâne un slujbaș de stat ce se mută de ici colo. Acest învățător de stat n'ar mai avea nimica nici cu rugăciunile din școală, nici cu strana și corul din biserică, ba de multe ori nici chiar cu biserică, căci se poate întâmpla să fie străin de legea noastră.

Mulți ne spun într'una că statul

acum îi al nostru. Da e adevărat, eu însă zic că biserică îi mai mult a noastră și a neamului nostru decât statul. Iată de ce. Ocârmuirea statului e schimbăcioasă și naia statului plutește în multe feluri de ape. Dacă azi plutește în apele cele limpezi naționale, s'ar putea întâmpla ca să ajungă cândva în alte ape mai sarbede și stricate — și cu aceste schimbări se va schimba și strica și Duhul școlăii. Față cu această schimbare primejdioasă, din școala de lângă biserică vor curge neîncetat apele cele curate și limpezi ale duhului creștin și român.

Mai sunt apoi și alte pricini cari ne îndeamnă la ținerea școlăii așa cum o avem: legată de biserică. Sunt pildele neamurilor străine din țara noastră cari țin morțiș la școlile bisericii lor și nici nu vreau să auză de a le da statului. Un învățat de al nostru din Bănat (Dr. V. Braniște) a spus o întâmplare mult grăitoare despre felul cum știu străinii a ținea la școala bisericii lor. In Lugoj un învățat jidan a ținut — pe vremea unguirilor — la casa orașului o vorbire despre trecerea școlilor în conducerea statului. A tunat și fulgerat împotriva școlilor ce le țin bisericile și a spus că statul trebuie să le încuie pe toate și să le facă de stat. Românul nostru care îl auzise a aflat de bine să scotociască puțin să vază că oare așa se și poartă jidanul cum îi e vorba. S'a dus la școala bisericii jidovești și acolo s'a făcut că întreabă pe epitrop cum își susțin ei școala. Epitropul i-a spus cu mândrie că ei o țin din puterile lor și i-a arătat și lista celora ce dau cât vreau pentru școala bisericii lor. Și ce să vezi? In fruntea listei era jidanul ce fulgerase împotriva școlărilor confesionale — cu o sumă de 2000 coroane la an, care in vremea aceea era o avere întregă.

Cerem dar ca statul fără amânare să ștergă rușinea de azi și să ajute școala bisericii noastre și pe dascălii ei cu aceleași ajutoare și plăți ca pe celea de stat.

Acest lucru îl cere trecutul cu jertfele lui, îl cere viitorul cu grigile lui. Il cere Dumnezeu și neamul nostru in slujba cărora stă și va sta școala bisericii noastre.

Sarea Duhului sfânt.
«Toată jertfa să se sare altcum se strică» zice evanghelia (Mateiu). Noi zicem că tot așa se strică și orice învățătură dacă nu se sară cu sarea Duhului sfânt. Să nu vă supărați deci, iubitorilor cetitori, dacă și învățăturile din această gazetă le sărăm cu această sare.

Așa ne învață evanghelia lui Hristos.

Din lumea largă.

— Sfatul dela Genova. —

Precum spuneam, în orașul Genova se vor strânge de nou căpeteniile popoarelor, să se sfătuiască cum ar putea lecuia năcazurile și relele ce au rămas după războiu. Peste 40 de popoare își vor trimite acolo bărbații lor de încredere. Au fost chemați acum și Rușii și Nemții ca să se facă o sfătuire și împăciuire între toți. Dar n'a plecat încă nici un om la sfatul păcii și s'au și ivit unele neînțelegeri în jurul sfatului. Pricinile încă nu sunt destul de lămurite. Le vom spune dar în celalalt număr al gazetei.

Răvaș politic.

Încrestăm pentru acum două lucruri mai de seamă. Unul este cuvântul (manifestul) guvernului către țară, prin care făgăduiește o muncă hotărâtă și cinstită și pentru care cere sprijinul tuturor cetățenilor buni ai României Mari. Guvernul spune că vrea să dea țării constituția așteptată, adică legea de temelie care să îmbrățișeze și provinciile unite cu țara mamă; va face o politică de dreptate pentru toți; va desăvârși lucrările reformei agrare; se va strădui să îmbunătățească soarta muncitorimii; va pune capăt risipei banului public; va scădea dările și va șterge pe cele cari nu erau cerute de nevoile statului; va urma o poli-

tică economică care va spori rodul muncii și va înlesni exportul (vânzarea în afară) ca să ieftinească traiul; iși va da silința să facă o administrație (diregătorie) bună și cinstită și va lua măsuri împotriva tuturor fărâdelegilor și jafurilor, cari au adus țării atâtea pagube; și în sfârșit, va asigura cetățenilor de orice limbă și lege drepturile culturale și religioase ce li se cuvin.

Frumoase făgăduințe, dacă ele ar fi și împlinite, țara ar apuca pe drumul drept.

În aceiaș vreme ne vine dela Cluj, din adunarea comitetului de 100 al partidului național, ținut Vineri, cuvântul de neîncredere în guvern.

Acest comitet osândește venirea partidului liberal la cârma țării. Ține pe lângă hotărârile adunării dela Alba-Iulia din 1918, și la cele ale partidului național dela 24 Aprilie 1920. Protestează împotriva abaterii partidului liberal asupra Ardealului și Banatului; nu recunoaște sfatul țării, ce se va alege din nou, cu drept de a da țării noua constituție; hotărăște lupta cea mai îndârjită împotriva guvernului; osândește pe ceice din interes de partid ațâță și nutresc lupta confesională între frați de acelaș sânge, susținând libertatea națională bisericească a tuturor românilor. Comitetul executiv primește încredințarea de a putea convoca congresul partidului, la timpul pe care îl va găsi potrivit.

Iată cei doi vrășmași cari stau față în față în Ardeal: partidul național și cel liberal al guvernului. Partidul țărănesc și al poporului, cari și ele au ceva sprijinitori în Ardeal încă nu și-au spus cuvântul.

Guvernul a șters cenzura, adică îndatorirea de a înfățișa orice tipăritură mai întâi spre vedere anumitor slujbași. Așa sunt slobode gazetele să scrie ce și cum le place în vederea alegerilor. Rămân oprite însă, cum și trebuie, lovirea în Casa domnitoare, în forma de cârmuire a țării, în ar-

mată și ațitarea la turburări. Cine ar încerca, răspunde pentru fapta sa. Măsuri mai aspre rămân numai pela hotarele țării unde este stare de ase-diu pentru paza și apărarea din afară.

Ministrul de industrie și negoț a făgăduit că cel dintâi lucru pe care îl îmbrățișează, va fi grija de a ieftini traiul. Lumea a ajuns să-și peardă cumpătul pentru scumpetea mărfurilor și a hranei, din pricina speculanților și a lăcomiei de câștig, pe care vrea să le înfrâneze.

In fața alegerilor.

— Sfatul celui mai învățat român. —

Marele dascăl al neamului nostru Nicolae Iorga în gazeta sa «Neamul Românesc» ne sfătuește cam așa: Țara noastră abia mai poate răsufla de ranele și năcazurile ce le are și de aceea ea are acum lipsă de munca tuturor oamenilor de omenie și de pricepere. Ar fi o mare greșală să judecăm și să alegem acum deputați numai după credința lor politică, adică după casa politică în care șed.

Ne trebuie muncă, hărnicie și omenie — și acestea trebuie să le aibă toți aceia cari vor veni să ne ceară votul, iar cari le au, trebuie aleși fără a căuta din casa cărui partid politic vin la noi. Țara este greu bolnavă și toți doftorii buni și pricepători în meșteșugul tămăduirii trebuiesc trimiși acum pentru lecuirea ei.

Sfaturi cumiți, pe cari le spune și gazeta noastră și le va spune mereu pentru că ceea ce petrece la noi e curat vorba: «satul arde, baba să piaptănă» adică țara stă să se aprindă de multele năcazuri, iar partidele și domniile noștri din ele să trag de cap.

Din evangheliile cetire: «Eu sunt lumina lumii cela ce vine după mine nu va umbla în întunec ci va avea lumina vieții» — a zis Isus. Cu această lumină să luminează și foaia noastră și vrea să-și lumineze și pe cetitorii ei.

FOIȘOARA.

Cine a iscodit rachiul?

De dimineață, fără să îmbrace ceva, ieșise un țăran sărac cu plugul la câmp. Nu luase cu sine decât o bucată de pâne.

Ajuns la câmp, își desbracă haina, o puse lângă o tufă și pânea sub ea. După câțva timp calul se ostenește, și pe țăran îl ajunge foamea. Așa, lăsă calul la iarbă, iar el se duse la haină, ca să-și mănânce pânea, de ameazi. Când ridică haina, pâne ca în palmă. Și caută, și caută, sucește haina în toate părțile, o scutură... pâne tufă! Mult se miră țăranul. «Mare lucru! N'am văzut pe nimeni, și totuș a trebuit să fure cineva pânea!»

Era tocmai Ucigăl crucea care o furase. Acum sta ascuns în tufiș și asculta, cum va înjura țăranul și cum o să blasteme pe dracul.

Țăranului, ce e drept, i-a părut rău că i-s'a furat pânea. Dar tot s'a mângâiat. «Ei, bine! Își zise el, de foame nu voiu muri eu; de bună seamă, cine a

luat-o, încă a avut lipsă de eal s'o mănânce sănătos!»

Țăranul se duse acum la fântână să sătură de apă, și prinse iară calul și începu să are.

Ucigăl crucea sta să crepe de năcaz, că n'a putut face pe țăran să păcătuiască. Se duse apoi drept în fundul iadului și spuse lui Lucifer, mai marelui dracilor, cum a luat pânea țăranului și cum acesta, în loc să blasteme, a zis: «s'o mănânce sănătos!»

Tartorul se cătrâni de mânie. «Dacă țăranul, zise el, a fost mai cuminte ca tine, tu ești de vină... te-ai purtat ca un prost. Ar fi foarte frumos, ca de-aci înainte să ne bată țăranii poate și cu muierile lor... atâta ne-ar mai trebui! Prost lucru, zic eu. Asta n'o pot trece cu vederea. Du-te și fă-te vrednic de codrul de pâne. Dacă în trei ani nu vei învinge pe țăran... am să te scald în apă sfințită».

De apă sfințită s'a spăriat dracul. Într'un suflet a fugit iară pe pământ și s'a gândit, cum să scape de o pedeapsă așa aspră?... s'a gândit și s'a răzgândit, în sfârșit iată c'a găsit mijlocul. S'a schimbat

într'un flăcău și s'a băgat slugă la țăranul nostru.

Dracul învăță pe om să samene pe niște locuri mocirloase, și unde nu vine o vară secetoasă, încât toate bucatele vecinilor se usca de căldură, ale țăranului sârman însă se făcură cum e Dunărea. Acum avea atâtea bucate de nu știa unde să le mai pună.

Atunci sluga arătă țăranului, cum să facă din bucate rachiu.

Și fiert-a țăranul rachiu, a băut și a dat și altora să bea.

După asta drăculețul se întoarse la Lucifer și-i spuse, că de astădată s'a făcut vrednic de codrul de pâne.

Lucifer voia să se convingă cu ochii propii. Se duce, prin urmare, drept la țăran și ce vede? Toți frunțașii satului erau poftiți la țăran și acesta îi cinstea cu rachiu... femeia îl îmbia oaspeților. Umblând ea împrejur, atinge masa și varsă un păhar. Țăranul să mânia și începu s'o înjure.

«Nebuna dracului!» sbiera el, «spălături sunt astea, de le arunci pe pământ, strămbo?»

Asta-i plăcu lui Lucifer. «Așteaptă

PENTRU SUFLET.

— Evanghelia de Duminecă și tâlcuirea ei. —

Zis'au Domnul pilda aceasta: Doi oameni au intrat în biserică să se roage, unul Fariseu și altul Vameș. Fariseul stând așa se ruga întru sine: Doamne mulțumescu-ți, că nu sunt ca ceilalți oameni jefuitori, nedrepti, preacurvari sau ca și acest vameș. Postesc de două ori în săptămână, dau zeciuală din toate câte câștig. Iară vameșul de departe stând, nu vrea nici ochii săi la ceriu să-i ridice, ci își bătea pieptul său zicând: Dumnezeu milostiv fi mie păcătosului. — Zic vouă, că s'a pogorât acesta mai îndreptat la casa sa, decât acela. Că tot cela ce se înalță smeri-se-va, iară cela ce se smerește înalță-se-va.

Iată doi oameni pune această evanghelie înaintea noastră. Li pune nu numai ca să ne uităm la ei, ci să și învățăm ceva dela ei.

Dela vameșul — care își dusese păcatele la biserică și se așezase cu ele rușinat acolo înapoi lângă ușa unde le stropia cu lacrimile părerii de rău — să învățăm smerenie și căință pentru păcatele noastre.

Dela fariseul — care tropotia îngâmfat prin biserică și în loc de rugăciune se lăuda pe el și hulea pe alții, să învățăm a ne feri de păcatul trufiei.

Să băgăm de seamă neîncetat, căci trufia este «inceputul păcatului», este «răsadul păcatului» cum spune

înțeleptul Sirah în Biblie (3, 27, 10, 13). «Învățați dela mine» — a zis Isus — «căci sunt blând și smerit cu inima». «Dumnezeu stă împotriva mândrilor și smerește pe tot cela ce se înalță». Să băgăm de seamă că trufia sparge și țări și îmburdă popoare. «Pentru trufie Domnul a surpat Țările neamurilor» zice Scriptura (Sirah 10, 17) și acest adevăr l-am văzut cu ochii acum în războiul cel mare. Intr'o clipeală Dumnezeu a surpat multe popoare prea trufase și îngâmfate — și-a înalțat pe altele smerite și umilite. Și noi Românii suntem între cele înalțate. Să nu uităm niciodată că smerenia ne-a ajutat înalțarea.

I. Tâlcuitor.

In preajma alegerilor.

Țara este chemată de nou să-și spună cuvântul asupra trebilor de cărmuire. Zilele de alegeri pentru adunarea deputaților și senatorilor sunt puse. Partidele dedate *ele* să cărmuiască, unul sau altul, dupăcum au fost chemate la putere, se pregătesc de luptă. Și lupta va fi aspră, învrăjbită și crâncenă, dupăcum se vestește din toate părțile. Oamenii cari și-au făcut un meșteșug din politică se gândesc la toate armele cu cari să birue, să câștige lupta pe socoteala obștei.

puțin, zise puiul de drac, ai să vezi lucruri și mai frumoase».

Au băut oaspeții, a băut și stăpânul.

Au început a se linguși, a se lăuda unii pe alții... Vorbele lor erau dulci ca mierea și netede ca untul.

Lucifer ascultă și șoptește drăculețului în ureche: «Dacă băutura le-a dat fire de vulpe, ca să se înșele împrumutat unul pe altul, atunci toți vin în mâinile noastre».

«Așteaptă», răspunse drăculețul, «să mai bea un pahar. Cum bate vulpea cu coada, așa să tămâiază unul pe altul și stau să se ia de urechi. Să vezi însă, îndată se fac lupi turbați».

Oamenii beau și iară beau... vorbele lor sunt mai îndesate, mai proaste... încep injurăturile... se naște o păruială sdravănă... unde nu-și belesc nasurile! Îl pun păcatele de se amestecă și stăpânul casei printre oaspeți, dar nu s'acafă de el și și-l scarmână hai graisă.

Lucifer își netezea burta de bucurie. «Bine, foarte bine», murmura el.

«Mai așteaptă, zise drăculețul, vine ceva și mai frumos. Lasă-i să mai bea o

Unii vor amenința cu puterea ce o au, alții vor da drumul patimei omenesti de hulă și grăire de rău.

Un lucru se uită, că țara nu sunt partidele, ci întreg poporul. Voința lui trebuie să hotărască. Și mulțimea din acest popor, chemat să hotărască de soartea sa, este țărânimea noastră cuminte, așezată și cumpătată. In alegerile trecute prea ne-am lăsat ademeniți de făgăduieli, ce nu s'au împlinit. Cine făgăduiește nu prea dă. Și am văzut cât de rău au mers trebile în cei 3 ani și mai bine.

Ce este de făcut acum? Vor

dușcă. Ca lupii sunt acuma, dar ai să-i vezi... ca porcii».

Și iară mai beau oamenii... deodată să moaie... chiuiesc... nu bagă nici unul de seamă, că nu se mai înțelege unul pe altul, câte doi, câte trei... cad pe drum care încătrău. Stăpânul casei, să-i însoțească, iese după ei, dar cade cu nasu într'o baltă... se umple de sus până jos, își belește nasul... și apoi stă și grohoțește ca un porc.

Asta și mai tare i-a plăcut lui Lucifer. «Bravo», zise el, «minunată băutura ai iscodit, ești vrednic de codrul de pâne. Dar spune-mi, cum ai făcut băutura?»

«Așa am făcut-o, răspunse drăculețul, că am băgat în ea 3 feluri de sânge. Am băgat sânge de vulpe și de aceea vinarsul îl face pe om șiret ca vulpea. Am băgat apoi sânge de lup și de aceea băutura îl face pe om turbat ca lupul și în sfârșit am băgat și sânge de porc, și de aceea omul beat să face pe urmă porc».

Tradusă de Petra Petrescu. *L. Tolstoi.*

veni iarăș pețitori la noi să facă adunări de popor prin orașe și pe sate. Unii vor fi oameni pe cari i-am mai auzit, alții vor fi noi. Să nu ascultați și să nu credeți nici celor strigători ca în târguri, cari i-ți îmbie multe lucruri de un leu și pe urmă vezi că nimic nu-i de folos. Dar să nu vă plecați nici silniciei, pe care ar vrea să vă facă diregătoriile ajutate de puterea stăpânirii.

De astădată măcar trebuiesc trimiși în sfatul țării oamenii cei mai vrednici. Și din sânul lor să iasă apoi guvernul, care să aducă îndreptarea relelor ce ne rod. Să pornească odată carul țării pe drumul drept ce duce la înalțare și mulțămire. Sfatul nostru este să nu întrebați de se ține pețitorul votului vostru de partidul național, ori liberal, ori țărănist, ori mai știu eu de care. Să vă întrebați și să căutați *de are omul acela omenia, priceperea și hărnicia* de a făuri împreună cu alții legi drepte, de a priveghea ca legile să fie ținute de toți, ca să se pună odată capăt nemulțămirelor, și traiul să devină mai bun, mai ușor.

Cum caută de noroc știința.

Până acum căutau de noroc numai țigancele cu cărțile. Acum și știința s'a apucat să spună oamenilor de noroc, căutând și uitându-se în palmele lor. In palmele oamenilor, precum puteți vedea sunt felurite linii (dungi) și semne. Acum învățații au băgat de seamă că aceste linii nu le au toți oamenii la un fel. Un hoț n'are aceleași linii în palmă ca un om de omenie și nici semnele din palma unui sgârcit nu se potrivesc cu cele ale unui om milostiv. *De aceea* învățații au zis că semnele și liniile din palma omului au oareșcareva legătură cu viața lui, cu mintea și inima lui.

Adecă precum se vede palma omului ar avea chemarea nu numai să lucre și să sară câte odată în obrazul altora, ci ar avea și gură ca să spună cine este cela care o poartă. Palma omului ar fi adecă un fel de tipar, cu felurite slove în cari am putea ceti ce are omul în cap și în inimă.

Ce bine ar fi să aflu știința cât mai iute slovele acelu tipar din palma omului!

Iaca ce bine ne-ar prinde și acum la alegeri. După multele vorbe și făgădueli ce ni le-ar spune cela ce va veni să ne ceară votul, i-am zice: stai acum Domnule și îți arată palmele, să vedem că oare ai și în inimă ceea ce ne-ai spus din gură!

Ajutor grabnic pentru cei primejduiți.

Ridicarea vitelor îmbrâncite. In scopul de a ridica boii, caii sau alte vite mari cari, fie din slăbiciune, fie din altă cauză, nu s'ar fi putând scula ele de ele, ne putem ajuta cu o scară nu prea lungă, care se vâra pe sub vită așa ca să ajungă cu o schioapă mai jos decum se vine picioarele întinse. După aceea se leagă vita de scară cu ajutorul alor două funii, una trecând peste coaste și alta peste flămânzare, încât povara să se vină tocmai între funii. Acum se întind picioarele vitei și ridicăm cu îngrijire de capătul mai larg al scării.

Pentru de a ridica o vită oricât de grea în picioare sânt de ajuns doi oameni și chiar unul singur, scara — luând în-

tocmai unei pârgii. In lipsa de scară ne putem ajuta cu loitra unui cărucian sau și cu doi lăstari, firește nu tocmai scurți.

Oțetul ca leac. In amestec cu apă și zahar, oțetul alcătuește o beutură recoriitoare pentru cari bolesc de friguri. Spălatul cu oțet domolește fierbințeala datorită frigurilor. Imblojelele (cataplasmele) cu oțet alină durerile de cap și cășunează desmetecirea celor cuprinși de amefeli. Oțetul turnat pe o lespede fierbinte servește ca mijloc de afumat. Improșcat fiind în rane proaspete oțetul contenește scurgerea sângelui. El servește între altele și ca mijloc contra otrăvirii cu leșie sau cu tabac (tutun). In amestec cu puțină sare câte o linguriță de 4 ori la zi, oțetul se recomandă drept leac sigur contra urdinărei (cufoarei) cronice (îndelungate).

Dumitru Comșa,
profesor.

Știrile săptămânei.

Botezul prințului Mihai. O bucurie mare a avut țara și biserica noastră ortodoxă la acest praznic. Este întâiul vâstar al casei noastre domnitoare, născut din ambii părinți de legea noastră ortodoxă și încreștinat în această lege drept măritoare. La botez erau de față trimișii domnitorilor din alte două țări ortodoxe din Grecia și Sârbia, și reprezentanții altor case domnitoare, când întâiul ierarh al țării noastre întregite, I. P. Sfințitul Mitropolit-Primat Miron a săvârșit sfânta taină a încreștinării prin întreita afundare, după rânduiala ortodoxiei. Biserica noastră și poporul ei credincios sporește în mândria ortodoxiei mântuitoare de suflete, la gândul că odată va sta pe tronul țării prințul Mihai, și-i urează din tot sufletul să crească să 'nflorească ca la vreme să ne stăpânească.

Călătoria Principelui moștenitor Carol și principesei Elena în Grecia. După botezul Principelui Mihai Principii moștenitori s'au hotărât să plece la socrî în Atena, deodată cu Diadohul Greciei și Principesa Elisabeta. Pentru primire se fac mari pregătiri în Atena.

Principele Nicolae care s'a dus să învețe carte în capitala Belgiei a plecat la Londra să-și îmbogățească și acolo mintea și inima cu ce îi poate da luminatul popor Englez.

Noi prefecți. Dl *Alexandru Iteanu* a fost numit prefect al județului Trei Scaune. Dl *Eugen Piso*, avocat, în funcțiunea de prefect al județului Sibiu. Locotent-colonel *Valeriu Neamțu*, la județul Odorhei, Dl *Iulian Domșa*, de prefect al județului Sălajiu.

Vlădici greco-catolici. In scaunul episcopesc unit dela Oradea-mare, rămas văduvit pe urma morții episcopului Dr. Demetriu Radu, a fost numit P. Sf. Sa episcopul dela Lugoj *Dr. Traian Frențiu*, iar în locul rămas vacant aici, a fost numit canonicul dela Blaj pâr. *Dr. Alexandru Nicolescu*.

Strângeți foaia la un loc, număr cu număr, pentru ca la gătatul anului să aveți multe sfaturi bune și de folos pentru viață și suflet.

Pentru Moți. Maiestatea sa Regina a plătit și a lăsat să plece 10 vagoane de porumb. Ar fi de dorit ca Inaltul dar să ajungă cât mai curând acolo unde este trimis și să se dea la urmă și o socoată cum și cui s'a împărțit — pentru că prea de multe ori s'a întâmplat că nu tot ceea ce a plecat dela București spre săracii din Țara Moților a și ajuns acolo.

Împărțirea pământului. Un sfat mai nou al ministrilor a hotărât să amâne lucrările pentru împărțirea pământului. Și anume ei au zis că multe din comisiile încredințate cu lucrările de împărțire nu sunt alcătuite din oameni cu destulă dreptate și nepărtinire. Acele comisii vor fi alcătuite din nou cu oameni noi ca apoi să se înceapă împărțea cu spor și dreptate.

Bani mărunți de metal de 50 și 25 bani se vor răspândi acușia în locul hârtiei slabe. A mai sosit un vagon din ce s'a comandat în Elveția. Nemulțămitor este însă că prețul leului nostru iarăș a mai scăzut dela 10 la 8 centime.

Chiverniseală mai bună făgăduiește stăpânirea de acum că va face. Să dea Dumnezeu dar noi credem că nici o stăpânire eșită din un singur partid nu va putea să o facă. De ce? Pentru că trebuie să plătească laude de partid și iată, vedeți, că de câteori să schimbă guvernele de partid — «partizanii» pleacă la București ca Turcii la Meca.

Monopolul alcoolului. Se vestește că guvernul a hotărât să pună monopol pe beutură, adică să țină numai pe seama statului dreptul de a o pune în vânzare, așa cum e tutunul, sarea. Cu acest mijloc se nădăjduiește a se câștiga venituri mari pe seama țării. Proiectul de lege ar fi gata și va fi adus în sfatul țării deodată cu schimbarea legii de dare. E potrivit acest lucru, ca cine are bani de risipit pe beutură, să dea din ei și țării.

Lemnăria din Transilvania. Între țările cu păduri și lemne multe se numără și țara vecină Cehoslovacia. Având miniștri cu tragere de inimă pentru țară și treburile obștești a ajuns ca prețul banilor lor — cari până nu de mult era egal cu a banilor noștri — să se ridice foarte tare. Ungaria, din cauza aceasta scumpindu-se lemnele, a început să cumpere lemne dela noi. Cererile fiind multe și mari a început să se ridice și la noi prețul lemnului aproape cu 30—40 la sută.

Cât venit ne aduc vămile. Vama pentru o țară este ca și o vacă bună de lapte pentru un om sărac și cu copii mulți. Venitul vămilor țării noastre într'un an este de aproape 2 miliarde Lei, adică de două ori câte o mie de milioane.

Cărți bune putem alege și cumpăra de prin librăriile dela Sibiu pentru obonații noștri sau casele lor culturale. Cine le dorește să ne scrie.

Un primar care și-a micșorat singur leafa. De sine înțeles că nu la noi ci în America. Edwin F. Fiske primarul din orașul Mount Vernon și-a redus singur leafa cu 500 de dolari, ca să micșoreze dările oamenilor. Ce țară fericită.

Leul scade. Prețul banilor noștri în loc să crească tot scade. Din 10 și jumătate centime (bani) cât se plătea în Franța pentru un leu am ajuns să se plătească numai 8. Mulți zic că guvernele sunt de vină căci s'au apucat să facă singuri negustorie, iar din negustori s'au făcut prădători.

Foișoara din numărul acesta este scoasă din o carte foarte bună scrisă de un mare învățat rus Leo Tolstoi și a tradus-o pe românește Dl Petra Petrescu. Se află de vânzare aici la Sibiu.

Un pește uriaș numit balenă cu o greutate de un milion kgrame a fost găsit mort pe coastele vestice ale Franței aruncat la mal de valurile mării. Lungimea lui este 21 metri iar înălțimea 3 metri. Se calculează că vor topi din el 10,000 ferii unsoare de pește, — pe care o întrebuințează oamenii noștri pentru unsul cizmelor și hamurilor de cai.

Zăpadă în toată țara. Ministerul de agricultură face cunoscut că zăpada a căzut în toată țara. Sămănăturile sunt de tot acoperite și ferite de îngheț, durere însă că față de anul trecut sunt cu mult mai puține sămănături de toamnă. Vom avea în schimb după semne, an mai bun.

Gripa spaniolă adică cumplita boală care a băgat în pământ atâta oameni în toamna anului 1918, iar a început a bantui. A plecat acum din Germania și peste Austria a ajuns și la noi. Sunt foarte mulți bolnavi la Cluj și în alte părți. Se pare că și beteșugurile s'au schimbat odată cu vremea și cu năravurile oamenilor. Trăim alte vremuri cu alte beteșuguri. Mai de mult li scutura frigurile pe oameni, dar acum iată ne topim de ferbințeli în dricul iernii. Mai de mult nu erau atât de dese și de grele beteșugurile pentru că nici păcatele nu erau atât de multe și de mari ca azi.

Doftorii recomandă multe leacuri împotriva gripei. E bine ca omul cuprins de această boală să bea ciaiuri, vin fert și alte doftorii cari îi ajută să poată asuda și de sine înțeles să șază în pat. — Au murit însă și mor mulți și cu doftoriile la cap când vrea Dumnezeu. Aduceți-vă aminte că leacul cel mai bun împotriva boalei și a morții este vorba evangheliei: priveghiați și stați gata că nu știți ziua și ceasul când moartea va veni să ne bage în pământ.

Mame cari își ucid copiii. Știri grozave ne vin din Rusia înfometată. Țăranii și-au tăiat și au mâncat tot ce au avut, toate animalele de muncă. Supti de foame se mișcă pe pământ ca niște umbre ieșite din mormânt. Mamele ca să nu-și mai vadă copilașii chinându-se le curmă ele vieța. Și ce e și mai îngrozitor, și de necrezut, în unele ținuturi părinții au prins a-și ucide copiii și-i mănâncă ca să scape ei de moarte. Până aici au adus țara bolșevicii fără Dumnezeu și nici acum nu se astâmpără dela gândul de a lăși primejdia și în țările vecine. Cumințenia țaranului nostru nu va lăsa însă să răzbată nenorocirea, care și acolo a început prin turburări și revoluție ațitate de oameni, cari propoveduiau că totul trebuie împărțit, tuturora la fel ca să nu mai fie bogați și săraci. Iar acum mor de foame și i-și mănâcă copiii, nu ațitătorii, ci ceice n'au știut să le astupe gura la vreme.